01000661903030008

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 66**

19 Μαρτίου 2003

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3126

Ποινική ευθύνη των Υπουργών.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής του νόμου

1. Πλημμελήματα ή κακουργήματα, που τελούνται από Υπουργό, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από το κατ' άρθρο 86 του Συντάγματος Ειδικό Δικαστήριο, ακόμη και αν ο Υπουργός έχει παύσει να έχει την ιδιότητα αυτή.

2. Τυχόν συμμέτοχοι συμπαραπέμπονται και δικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Οι αξιόποινες πράξεις της παραγράφου 1, οι οποίες δεν τελέσθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του Υπουργού, δικάζονται από τα αρμόδια δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, των ειδικών ποινικών νόμων και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 2
Έννοια όρων του νόμου

1. Όπου στον παρόντα νόμο χρησιμοποιείται ο όρος «Υπουργός», νοείται μέλος της Κυβέρνησης ή Υφυπουργός.

2. Όπου στον παρόντα νόμο χρησιμοποιείται ο όρος «συμμέτοχος», νοείται: (α) ο συναυτουργός, ηθικός αυτουργός, άμεσος ή απλός συνεργός στην πράξη που αποδίδεται στον Υπουργό και (β) ο φυσικός ή ηθικός αυτουργός ή ο άμεσος ή απλός συνεργός στην πράξη, για την οποία αποδίδεται στον Υπουργό η κατηγορία του ηθικού αυτουργού, άμεσου ή απλού συνεργού.

3. Οι Υπουργοί θεωρούνται υπάλληλοι κατά την έννοια του άρθρου 13 περ. α΄ του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 3
Παραγραφή - Προθεσμία

1. Οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου αυτού παραγράφονται με τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την ημέρα που τελέστηκαν. Η προθεσμία της παραγραφής του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται μόνο στις εξής περιπτώσεις: α) όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος, κατά τη διάρκεια της οποίας τελέστηκε η πράξη, εκτός αν στο μεταξύ εκδόθηκε η απόφαση του άρθρου 6 παρ. 2 του νόμου αυτού, β) όσο διαρκεί η κύρια διαδικασία και γ) όσο ισχύει η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, για την αναστολή της δίωξης, της προδικασίας ή της κύριας διαδικασίας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 παρ. 5 του νόμου αυτού. Σε κάθε περίπτωση η παραγραφή επέρχεται με τη συμπλήρωση δέκα (10) ετών από την τέλεση της πράξης.

2. Το αξιόποινο των πράξεων των Υπουργών, που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ.1, εξαλείφεται με το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση της αξιόποινης πράξης, εάν ως τότε η Βουλή δεν έχει αποφασίσει να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του Υπουργού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο νόμο αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΞΗΣ

Άρθρο 4
Η αρμοδιότητα της Βουλής

1. Δεν επιτρέπεται προκαταρκτική εξέταση, ποινική δίωξη, προανάκριση ή ανάκριση κατά Υπουργού, για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1

παρ.1, χωρίς προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής κατά τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος.

2. Αν κατά τη διεξαγωγή άλλης διοικητικής εξέτασης, προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή ανάκρισης προκύψουν στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ.1, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την εξέταση, προανάκριση ή ανάκριση.

3. Η διαβίβαση των στοιχείων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δεν εμποδίζει την πρόοδο της έρευνας ή εξέτασης ως προς άλλα πρόσωπα.

4. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται σε αυτόν που διενεργεί την έρευνα ή την εξέταση αξιολόγηση των στοιχείων που έχουν σχέση με ενδεχόμενη ποινική ευθύνη Υπουργών.

Άρθρο 5
Κίνηση διαδικασίας - Προκαταρκτική εξέταση

1. Η διαδικασία της ποινικής δίωξης κινείται εφόσον το ζητήσουν εγγράφως, με συγκεκριμένη αναφορά στα στοιχεία της αξιόποινης πράξης και μνεία των διατάξεων που παραβιάστηκαν, τριάντα (30) τουλάχιστον βουλευτές, διαφορετικά είναι απαράδεκτη.

2. Η Βουλή, αφού υποβληθεί το ανωτέρω αίτημα στο Προεδρείο, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της, ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, άλλως η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Με την απόφαση που διατάσσει προκαταρκτική εξέταση τάσσεται και προθεσμία για την ολοκλήρωσή της και την υποβολή εγγράφου πορίσματος προς την Ολομέλεια μαζί με το αποδεικτικό υλικό.

3. Η επιτροπή έχει όλες τις αρμοδιότητες του Εισαγγελέα Πρωτοδικών όταν αυτός ενεργεί προκαταρκτική εξέταση και μπορεί να αναθέτει σε Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή Εφετών την ενέργεια ειδικότερων πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση δίωξης καλείται από την επιτροπή να δώσει εξηγήσεις αν το επιθυμεί.

4. Το πόρισμα της παραγράφου 2 πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει ιδίως τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μέσα που οδηγούν σε αυτά, όπως προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις εφαρμοζόμενες ποινικές διατάξεις και σαφή πρόταση για την άσκηση ή μη ποινικής δίωξης. Αιτιολογημένη πρέπει να είναι και η πρόταση της τυχόν μειοψηφίας, η οποία καταχωρίζεται σε χωριστό κεφάλαιο του ίδιου πορίσματος.

5. Εάν η Ολομέλεια της Βουλής απορρίψει, κατά την παράγραφο 2 εδ. α΄ περίπτωση δεύτερη, ως προδήλως αβάσιμη την πρόταση για την άσκηση ποινικής δίωξης, νέα πρόταση, που στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 6
Συζήτηση του πορίσματος - Άσκηση ποινικής δίωξης

1. Το πόρισμα εισάγεται προς συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής σύμφωνα με τον Κανονισμό της.

2. Η απόφαση για την άσκηση ή μη ποινικής δίωξης λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών.

3. Η απόφαση για την άσκηση ποινικής δίωξης πρέπει να καθορίζει και να εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει και λειτουργεί ως άρση της ασυλίας, εάν ο Υπουργός έχει και τη βουλευτική ιδιότητα.

4. Μετά την, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, απόρριψη από την Ολομέλεια της Βουλής της πρότασης για την άσκηση ποινικής δίωξης, νέα πρόταση που αφορά τα ίδια πρόσωπα και τις ίδιες πράξεις, έστω και με διαφορετικό νομικό χαρακτηρισμό, είναι σε κάθε περίπτωση απαράδεκτη.

5. Η Ολομέλεια της Βουλής, αν το προτείνουν εγγράφως τριάντα (30) τουλάχιστον βουλευτές, μπορεί, με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, να αποφασίζει οποτεδήποτε την ανάκληση της απόφασής της για την άσκηση ποινικής δίωξης ή την αναστολή της δίωξης, της προδικασίας ή της κύριας διαδικασίας. Η αναστολή μπορεί να αρθεί με τις ίδιες διατυπώσεις.

Άρθρο 7
Συμμέτοχοι

1. Η άσκηση ποινικής δίωξης κατά Υπουργού καταλαμβάνει υποχρεωτικά και τους τυχόν συμμετόχους, οι οποίοι εφεξής κατηγορούνται και δικάζονται μαζί με τον Υπουργό.

2. Η αναστολή κατά το προηγούμενο άρθρο καλύπτει και τους συμμετόχους. Το ίδιο ισχύει και για την ανάκληση της δίωξης, εφόσον η Βουλή το αποφασίσει ρητώς.

3. Αν η Βουλή απορρίψει ως προδήλως αβάσιμη την πρόταση για την άσκηση ποινικής δίωξης (άρθρο 5 παρ. 2) ή αποφασίσει να μην ασκήσει δίωξη (άρθρο 6 παρ. 2), δεν θίγεται ως προς τους συμμετόχους η δικαιοδοσία των τακτικών ποινικών δικαστηρίων, ως προς τους οποίους στην περίπτωση αυτή παύουν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του νόμου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΑΝΑΚΡΙΣΗ - ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 8
Δικαστικό Συμβούλιο - Αρμοδιότητες

1. Μετά την άσκηση της δίωξης, ο Πρόεδρος της Βουλής κληρώνει σε δημόσια συνεδρίαση της Ολομέ-

λειας της Βουλής πέντε τακτικά και τρία αναπληρωματικά μέλη για τη συγκρότηση του κατ' άρθρο 86 παρ.4 του Συντάγματος Δικαστικού Συμβουλίου. Το Δικαστικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τρία μέλη του Αρείου Πάγου και δύο μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας και σε αυτό προεδρεύει το ανώτερο σε βαθμό μέλος του Αρείου Πάγου ή, μεταξύ ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος αρεοπαγίτης. Δύο αναπληρωματικά μέλη προέρχονται από τον Άρειο Πάγο και ένα από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Στην ίδια συνεδρίαση κληρώνονται και ο ασκών καθήκοντα εισαγγελέα του Συμβουλίου και ο αναπληρωτής του, από τα μέλη της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου.

2. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου και ο εισαγγελέας αυτού, με τον αναπληρωτή του, κληρώνονται μεταξύ των μελών των δύο ανώτατων δικαστηρίων και της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, που έχουν διορισθεί ή προαχθεί στο βαθμό που κατέχουν πριν από την υποβολή πρότασης για άσκηση δίωξης. Προς τούτο ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ύστερα από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της Βουλής, αποστέλλει κατάλογο των μελών του Αρείου Πάγου, της Εισαγγελίας του και του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έχουν τα νόμιμα προσόντα.

3. Αμέσως μετά τη διενέργεια της κλήρωσης, ο Πρόεδρος της Βουλής αποστέλλει στον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου την απόφαση της Βουλής για την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του κατηγορούμενου Υπουργού, τα ονόματα των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Συμβουλίου, που κληρώθηκαν, καθώς και όλη τη δικογραφία. Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου διαβιβάζει όλα τα ανωτέρω στοιχεία στον Πρόεδρο του Δικαστικού Συμβουλίου.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος, το Δικαστικό Συμβούλιο έχει τις αρμοδιότητες των άρθρων 307 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Η κλήρωση, εάν δεν είναι δυνατή η συγκρότηση του Συμβουλίου ούτε δια των αναπληρωματικών μελών, μπορεί να επαναληφθεί για τα ελλείποντα μέλη. Το κύρος των ανακριτικών πράξεων και αποφάσεων του Συμβουλίου, που διενεργήθηκαν μέχρι τότε, δεν θίγεται.

6. Η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για την άσκηση της ποινικής δίωξης έχει το χαρακτήρα γραπτής παραγγελίας, κατά το άρθρο 246 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για τη διενέργεια κύριας ανάκρισης.

Άρθρο 9
Αίτηση εξαίρεσης μελών του Δικαστικού Συμβουλίου και του Εισαγγελέα

1. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης, ταυτοχρόνως ή διαδοχικά, για περισσότερα από τρία συνολικά μέλη του Συμβουλίου ή για περισσότερα από δύο συνολικά μέλη που προέρχονται από τον Άρειο Πάγο και για περισσότερα από ένα μέλη που προέρχονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

2. Για την εκδίκαση της αίτησης εξαίρεσης, οι δικαστές, των οποίων ζητείται η εξαίρεση, αναπληρώνονται από ίσο αριθμό αναπληρωματικών δικαστών, που προέρχονται από το ίδιο ανώτατο δικαστήριο.

3. Αν ζητηθεί εξαίρεση του προέδρου του Συμβουλίου, τη θέση του κατά την εκδίκαση της αίτησης καταλαμβάνει ο επόμενος σε βαθμό ή, μεταξύ ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος. Αν ζητηθεί και αυτού η εξαίρεση, τη θέση του προέδρου καταλαμβάνει ο επόμενος κατά σειρά αρχαιότητας αρεοπαγίτης.

4. Αν ζητηθεί εξαίρεση του εισαγγελέα, τη θέση του για την εκδίκαση της αίτησης καταλαμβάνει ο αναπληρωτής του. Δεν επιτρέπεται να ζητηθεί η εξαίρεση συγχρόνως και του τακτικού και του αναπληρωτή εισαγγελέα.

Άρθρο 10
Ανάκριση

1. Με απόφαση του Συμβουλίου του προηγούμενου άρθρου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τον ορισμό των μελών του και τη διαβίβαση του σχετικού πρακτικού από τον Πρόεδρο της Βουλής, ορίζεται ένα από τα μέλη του που ανήκει στον Άρειο Πάγο ως ανακριτής. Στον ανακριτή διαβιβάζεται αμελλητί η δικογραφία, καθώς και όσες δικογραφίες έχουν σχηματιστεί κατά τυχόν συμμετόχων στις πράξεις του άρθρου 1 παρ.1 του νόμου αυτού.

2. Ο ανακριτής, όταν πρόκειται να κριθούν ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της ανάκρισης ή η περάτωση της ανάκρισης (άρθρα 307 και 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), δεν μετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου, στις οποίες αντί αυτού μετέχει αναπληρωματικό μέλος.

3. Σε Υπουργό εν ενεργεία ή μη, δεν επιτρέπεται βίαιη προσαγωγή, σύλληψη, προσωρινή κράτηση ή επιβολή περιοριστικών όρων.

4. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη και κατά των συμμετόχων που δεν αναφέρονται στην απόφαση της Βουλής για τη δίωξη. Κατά τα λοιπά ως προς τις αρμοδιότητες του ανακριτή και τη διενέργεια της ανάκρισης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 11
Περάτωση προδικασίας

1. Μετά το πέρας της κύριας ανάκρισης, η δικογραφία διαβιβάζεται στον Εισαγγελέα του Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας δύναται να επιστρέψει τη δικογραφία στον ανακριτή για συμπλήρωση της ανάκρισης ή να υποβάλει τη δικογραφία με πρότασή του στο Συμβούλιο.

2. Οι κατηγορούμενοι έχουν τα δικαιώματα του άρθρου 308 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Το βούλευμα του Δικαστικού Συμβουλίου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο και επιδίδεται με επιμέλεια του Προέδρου του στον κατηγορούμενο και στον Πρόεδρο της Βουλής μέσα σε προθεσμία δέκα (10)

ημερών από την έκδοσή του. Το βούλευμα επιδίδεται και στον Εισαγγελέα του Ειδικού Δικαστηρίου μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την, κατά το άρθρο 12 παρ. 1, συγκρότηση του Ειδικού Δικαστηρίου.

4. Εάν συντρέχει περίπτωση παραπομπής μόνο του συμμετόχου, το Συμβούλιο τον παραπέμπει στο ακροατήριο του αρμόδιου κατά τις κοινές διατάξεις δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 12 Συγκρότηση Ειδικού Δικαστηρίου

1. Σε περίπτωση έκδοσης βουλεύματος που παραπέμπει Υπουργό στο ακροατήριο του Ειδικού Δικαστηρίου, ο Πρόεδρος της Βουλής κληρώνει σε δημόσια συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής δεκατρία τακτικά και έξι αναπληρωματικά μέλη για τη συγκρότηση του κατά το άρθρο 86 παρ. 4 του Συντάγματος Ειδικού Δικαστηρίου, μεταξύ των μελών του Αρείου Πάγου και του Συμβουλίου της Επικρατείας που διορίστηκαν ή προήχθησαν στο βαθμό που κατέχουν πριν από την υποβολή πρότασης για άσκηση δίωξης. Δεν τίθενται στην κληρωτίδα τα ονόματα των μελών του Δικαστικού Συμβουλίου.

2. Το Ειδικό Δικαστήριο απαρτίζεται από επτά μέλη του Αρείου Πάγου και έξι μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας. Καθήκοντα προέδρου ασκεί ο ανώτερος σε βαθμό από τα μέλη του Αρείου Πάγου που κληρώθηκαν και, μεταξύ ομοιοβάθμων, ο αρχαιότερος. Καθήκοντα εισαγγελέα ασκεί μέλος της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου που κληρώνεται με τον αναπληρωτή του στην ίδια συνεδρίαση. Δεν τίθενται στην κληρωτίδα τα ονόματα του εισαγγελέα και του αναπληρωτή του που άσκησαν καθήκοντα στο Δικαστικό Συμβούλιο. Αμέσως μετά τη διενέργεια της κλήρωσης ο Πρόεδρος της Βουλής αποστέλλει στον πρόεδρο του Ειδικού Δικαστηρίου το πρακτικό με τα ονόματα των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Ειδικού Δικαστηρίου.

3. Από τα έξι αναπληρωματικά μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου, τρία προέρχονται από τον Άρειο Πάγο και τρία από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σε περίπτωση κωλύματος για οποιαδήποτε αιτία κάποιου μέλους του Ειδικού Δικαστηρίου, η αντικατάστασή του γίνεται από αναπληρωματικό μέλος προερχόμενο από το ίδιο ανώτατο δικαστήριο.

4. Αν δεν γίνει ή αν διακοπεί η κλήρωση των μελών του Ειδικού Δικαστηρίου ή του Δικαστικού Συμβουλίου, επειδή έληξε η σύνοδος, διαλύθηκε η Βουλή, ή έληξε η βουλευτική περίοδος, ενεργείται κατά περίπτωση με την επανάληψη των εργασιών της Βουλής.

5. Η λήξη της βουλευτικής περιόδου ή η διάλυση της Βουλής αναστέλλουν την έναρξη ή την πρόοδο της δίκης μέχρι τη συγκρότηση της νέας Βουλής σε σώμα.

Άρθρο 13 Ορισμός δικασίμου

1. Ο πρόεδρος του Ειδικού Δικαστηρίου, μόλις λάβει το πρακτικό της Βουλής, με το οποίο ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου, ορίζει με πράξη του τη δικάσιμο σε χρονικό διάστημα από σαράντα (40) έως εξήντα (60) ημέρες από την έκδοση της πράξης, τον τόπο όπου θα συνεδριάσει το Ειδικό Δικαστήριο και τον κατάλογο των μαρτύρων που θα εξεταστούν. Ο κατάλογος περιλαμβάνει όλους τους ουσιώδεις μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης. Εάν ο κατηγορούμενος διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής, η δικάσιμος ορίζεται σε χρονικό διάστημα από εξήντα (60) έως ενενήντα (90) ημέρες από την έκδοση της πράξης. Η πράξη κοινοποιείται στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Εισαγγελέα του Ειδικού Δικαστηρίου μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της.

2. Ο κατηγορούμενος, οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες κλητεύονται στο ακροατήριο από τον Πρόεδρο με κλήση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Στην κλήση του κατηγορουμένου πρέπει να περιλαμβάνεται και ο κατάλογος των μαρτύρων που αναφέρεται στην πράξη ορισμού δικασίμου.

Άρθρο 14 Απουσία κατηγορουμένου

1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να μην εμφανιστεί στο ακροατήριο, αλλά να εκπροσωπηθεί, εφόσον το ζητήσει, με τρεις το πολύ συνηγόρους, οι οποίοι διορίζονται με απλή έγγραφη εντολή του.

2. Αν ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δεν εμφανιστεί, δικάζεται σαν να είναι παρών.

Άρθρο 15 Διαδικασία στο ακροατήριο

1. Η διαδικασία στο ακροατήριο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, διεξάγεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Τα αναπληρωματικά μέλη παρευρίσκονται σε όλη τη διάρκεια της συζήτησης και αναπληρώνουν, κατά τη σειρά που κληρώθηκαν, τα τακτικά μέλη του δικαστηρίου που τυχόν θα αποχωρήσουν πριν από την έκδοση της απόφασης. Η αναπλήρωση γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 παρ. 3 του νόμου αυτού. Απουσία αναπληρωματικού μέλους δεν επηρεάζει τη νόμιμη σύνθεση του δικαστηρίου. Εκείνος όμως που καλείται να αντικαταστήσει τακτικό μέλος που αποχώρησε πρέπει να ήταν παρών σε όλη τη διάρκεια της δίκης. Διαφορετικά καλείται ο επόμενος.

3. Ο πρόεδρος του Ειδικού Δικαστηρίου αναπληρώνεται από το επόμενο σε βαθμό, ή, μεταξύ ομοιοβάθμων, από το επόμενο σε αρχαιότητα μέλος του Αρείου Πάγου που κληρώθηκε ως τακτικό μέλος. Το μέλος αυ-

τό του Αρείου Πάγου, το οποίο καλείται να αναπληρώσει τον πρόεδρο, αναπληρώνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Η διάταξη του άρθρου 131 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζεται αναλόγως.

5. Πολιτική αγωγή δεν επιτρέπεται να ασκηθεί στο Ειδικό Δικαστήριο. Η αγωγή αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ασκείται και εκδικάζεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 16
Αίτηση εξαίρεσης μελών του Δικαστηρίου και του εισαγγελέα

1. Αίτηση εξαίρεσης, μια φορά ή διαδοχικά, για περισσότερους από έξι συνολικά δικαστές, ή για περισσότερα από τρία συνολικά μέλη που προέρχονται από το ίδιο ανώτατο δικαστήριο, δεν επιτρέπεται.

2. Για την εκδίκαση της αίτησης εξαίρεσης, οι δικαστές, των οποίων ζητείται η εξαίρεση, αναπληρώνονται από ίσο αριθμό αναπληρωματικών δικαστών, που προέρχονται από το ίδιο ανώτατο δικαστήριο.

3. Αν ζητηθεί εξαίρεση του προέδρου, τη θέση του κατά την εκδίκαση της αίτησης καταλαμβάνει ο νόμιμος αναπληρωτής του, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Αν ζητηθεί και αυτού η εξαίρεση, τη θέση του προέδρου καταλαμβάνει ο επόμενος κατά σειρά αρχαιότητας αρεοπαγίτης.

4. Αν ζητηθεί εξαίρεση του εισαγγελέα, τη θέση του για την εκδίκαση της αίτησης καταλαμβάνει ο αναπληρωτής του. Δεν επιτρέπεται να ζητηθεί η εξαίρεση συγχρόνως και του τακτικού και του αναπληρωτή εισαγγελέα.

Άρθρο 17
Απόφαση

1. Η απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου είναι αμετάκλητη.

2. Αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης από τον απόντα κατηγορούμενο δεν επιτρέπεται.

3. Επανάληψη της διαδικασίας σε βάρος του κατηγορουμένου δεν επιτρέπεται.

4. Αν συντρέχει περίπτωση επανάληψης της διαδικασίας υπέρ του καταδικασμένου για τους λόγους που προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 5 και 1 και 2 του άρθρου 6 του νόμου αυτού. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται από τα δικαιούμενα, κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, πρόσωπα ή από τριάντα (30) τουλάχιστον βουλευτές. Εάν αυτή γίνει δεκτή, η Βουλή ενεργεί όσα προβλέπονται στο άρθρο 12 του νόμου αυτού και η δίκη επαναλαμβάνεται στο ακροατήριο του Ειδικού Δικαστηρίου.

Άρθρο 18
Ποινές

1. Στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων κατά το άρθρο 61 του Ποινικού Κώδικα δεν επιβάλλεται σε Υπουργό σε περίπτωση καταδίκης του για πλημμέλημα.

2. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που επιβάλλεται σε Υπουργό για πλημμέλημα μετατρέπεται σε χρηματική. Ως προς τα κακουργήματα εφαρμόζονται οι κοινές διατάξεις.

Άρθρο 19
Επανάληψη δίκης

1. Αν για οποιονδήποτε λόγο η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε με τους δικαστές που κληρώθηκαν, η δίκη επαναλαμβάνεται με νέα σύνθεση. Στην περίπτωση αυτή η Βουλή, με πρωτοβουλία του Προέδρου της, ενεργεί όσα προβλέπονται στο άρθρο 12 του νόμου αυτού.

2. Ο πρόεδρος του αρχικού δικαστηρίου, ή ο αναπληρωτής του κατά το άρθρο 15 παρ. 3 του νόμου αυτού, αποστέλλει αμελλητί στον πρόεδρο της νέας σύνθεσης, που κληρώθηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τη δικογραφία και επίσημο αντίγραφο των τηρηθέντων πρακτικών, έως το σημείο που κατέστη ανέφικτη η συνέχιση της διαδικασίας.

Άρθρο 20
Εκτέλεση αποφάσεων

Οι αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου εκτελούνται με επιμέλεια του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών.

Άρθρο 21
Απονομή χάρης

Αν απονεμηθεί χάρη σε Υπουργό που καταδικάστηκε, η συγκατάθεση της Βουλής μπορεί να δοθεί και για τη διαγραφή της ποινής από το ποινικό μητρώο, εφόσον η χάρη εκτείνεται και στην άρση των συνεπειών της καταδίκης.

Άρθρο 22
Τελικές διατάξεις

1. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο νόμο αυτόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργείται ο ν. 2509/1997 και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα ίδια θέματα.

3. Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2003

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΣΗΜΙΤΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΠ. - ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ. ΡΕΠΠΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Κ. ΣΤΕΦΑΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΔΡΥΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Χ. ΒΕΡΕΛΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
Χ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
Γ. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

ΑΙΓΑΙΟΥ
Ν. ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΤ. ΜΑΝΙΚΑΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2003

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr – e-mail: webmaster @ et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	**(2310) 423 956**	**ΛΑΡΙΣΑ** - Διοικητήριο	**(2410) 597449**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	**(210) 413 5228**	**ΚΕΡΚΥΡΑ** - Σαμαρά 13	**(26610) 89 157**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	**(2610) 638 109**		**(26610) 89 105**
	(2610) 638 110	**ΗΡΑΚΛΕΙΟ** - Πλ. Ελευθερίας 1	**(2810) 396 409**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	**(26510) 87215**	**ΛΕΣΒΟΣ** - Αγ. Ειρήνης 10	**(22510) 37 181**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	**(25310) 22 858**		**(22510) 37 187**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:
- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες 1 euro.
- Για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,05 euro για κάθε επιπλέον σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	60	Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	Ετήσιο	75
Α΄ και Β΄	3μηνιαίο	75	Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	Ετήσιο	75
Α΄, Β΄ και Δ΄	3μηνιαίο	90	Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	Ετήσιο	75
Α΄	Ετήσιο	180	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	75
Β΄	Ετήσιο	210	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	75
Γ	Ετήσιο	60			
Δ΄	Ετήσιο	150			
Παράρτημα	Ετήσιο	75			

Η τιμή πώλησης του Τεύχους Α.Ε. & Ε.Π.Ε. σε μορφή CD - rom για δημοσιεύματα μετά το 1994 καθορίζεται σε 30 euro ανά τεμάχιο, ύστερα από σχετική παραγγελία.
Η τιμή διάθεσης φωτοαντιγράφων ΦΕΚ 0,15 euro ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	205	10,25	176	8,80
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	293	14,65	205	10,25
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	293	14,65	147	7,35
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	147	7,35	88	4,40
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	30	1,50	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	59	2,95	30	1,50
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.054	102,70	587	29,35
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	205	10,25	88	4,40
Α΄, Β΄ και Δ΄			352	17,60

Το κόστος για την ετήσια συνδρομή σε ηλεκτρονική μορφή για τα προηγούμενα έτη προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του έτους 2003 κατά 6 euro ανά έτος παλαιότητας και κατά τεύχος

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ